

Nr 4

Av herr **Sjöholm m. fl.**, om ändring av valbarhetsbestämmelserna för ledamot av byggnads- och fastighetsnämnd.

(Lika lydande med motion nr 2 i Första kammaren)

I samband med behandlingen av ett ärende år 1966 anlade riksdagens justitieombudsman några principiella synpunkter i fråga om den eventuella önskvärdheten av att så ändra gällande kommunala valbarhetsbestämmelser att person med ekonomiska intressen i byggnadsbranschen icke skulle vara valbar till ledamot i byggnadsnämnd (JO:s ämbetsberättelse 1967 s. 329 ff.). JO förklarade därvid det vara »av synnerlig vikt för allmänhetens förtroende för byggnadsnämnden, att nämndens ställningstaganden icke kan med rätt eller orätt misstänkas vara påverkade av enskilda nämndledamöters privata ekonomiska intressen». JO säger sig ämna avstå från att göra framställning om ändring av valbarhetsbestämmelserna eftersom han anser sig kunna utgå ifrån »att fullmäktige vid val av ledamöter i byggnadsnämnd beaktar om viss ledamots privata intressen är förenliga med uppdrag såsom ledamot av nämnden. Tillräckliga skäl för en dylik framställning synes därför icke föreligga.»

I svar på en enkel fråga i andra kammaren år 1967 anförde dåvarande kommunikationsministern bl. a. följande: »Självfallet är det inte lämpligt att till ledamot eller suppleant i nämnd utse en person som kan förutses ofta komma att ha ett personligt intresse i ärenden i nämnden.»

I anledning av en motion till 1968 års riksdag uttalade konstitutionsutskottet efter att ha förklarat den kommunala handlingsfriheten på detta område vara ett viktigt led i den kommunala självstyrelsen: »Utskottet, som ansluter sig till den uppfattning JO utvecklat i sitt ovan återgivna uttalande, är emellertid angeläget framhålla vikten av att rådande frihet på området inte missbrukas.» Detta utlåtande antogs i oförändrat skick av riksdagen.

Samtliga här ovan åberopade auktoritativa uttalanden är helt enstämmiga i sin betoning av nödvändigheten av att i byggnadsnämnd icke inväljes person med ekonomiska intressen i byggnadsverksamheten. Samstämmigheten är likaså fullständig i förhoppningen om att så gemenligen icke sker. Dess värre är emellertid denna förhoppning icke desto mindre falsk. Alltför många exempel skulle kunna anföras utvisande att byggnadsnämnd — liksom fas-

tighetsnämnd som är helt jämförbar i hithörande avseende — som ledamöter har åtskilliga personer som är direkt verksamma och ekonomiskt intresserade i byggnadsbranschen. Rena skräckexempel saknas icke. I stället för en ambition att hålla här avsedda personer borta från dessa nämnder, synes man mångenstädes tvärtom prioritera inval av intressenter i byggnadsverksamheten. Det är klart ådagalagt att just det missbruk av friheten på detta område som konstitutionsutskottet varnar för talrikt förekommer. Någon annan lösning än den av riksdagens justitieombudsman övervägda ändringen av valbarhetsbestämmelserna synes därför icke förefinnas.

Med åberopande av vad vi ovan anfört hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t begära sådan ändring av gällande valbarhetsbestämmelser att till ledamot i byggnadsnämnd och fastighetsnämnd icke kan utses person med ekonomiska intressen, privata eller anknutna till arbetsgivare, i byggnadsverksamheten.

Stockholm den 10 januari 1970

Sten Sjöholm (fp)

Bertil Johansson (cp)

Mårten Werner (m)

i Växjö
